

Розділ 2
**ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ
ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

<http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-1-05>
УДК 351: 332.1:004

Коваленко Микола Миколайович,
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри економічної політики та менеджменту
Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-2845-6993>
E-mail: kovnn1@i.ua

Соболь Роман Георгійович,
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент закладу вищої освіти кафедри публічної політики
Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-3176-3807>
E-mail: sobol_roma@ukr.net

Ваніна Яна Адольфівна,
кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри економічної політики та менеджменту
Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3587-4886>
E-mail: yanuska_isai@ukr.net

Берлізова Вікторія Анатоліївна,
кандидат наук з державного управління,
старший викладач кафедри економічної політики та менеджменту
Навчально-наукового інституту «Інститут державного управління»
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-0839-1291>
E-mail: tchernjatina@ukr.net

Соболь Марія Романівна,
студентка 2 курсу економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка,
вул. Володимирська, 60, м. Київ, 01033, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-3584-4380>
E-mail: maresobol@gmail.com

ЦИФРОВІЗАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ПІДХІД ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В СТИМУЛЮВАННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Анотація. Актуальність цього дослідження визначається необхідністю формування ефективної регіональної політики, що здатна забезпечити збалансований соціально-економічний розвиток регіонів України на основі інноваційно-інвестиційного відтворення в умовах розвитку четвертої промислової революції, зростаючої конкуренції між територіями, політичної нестабільності та соціальної напруженості, зростаючих зовнішніх і внутрішніх економічних, соціальних, військових, екологічних та інших загроз і викликів.

Ключовим чинником змістовного наповнення публічного управління регіональним розвитком постає зміна цілепокладання територіального розвитку та принципів розподілу економічних ресурсів між регіонами.

Державна регіональна політика України має бути спрямована на підвищення якості життя населення, дбайливого використання всіх ресурсів регіону, вдосконалення структури матеріального виробництва та оздоровлення навколишнього середовища, стимулювання інновацій та впровадження нових технологій. Така система орієнтирів передбачає активізацію процесу цифровізації регіональної економіки, що ґрунтується на використанні передових інноваційних технологій, що проникають через всі етапи бізнес-процесів, досягнення традиційних наукоємних і інтелектуальних секторів, а також сучасному досвіду регіональних компаній, що активно впроваджують інноваційні продукти та послуги. Перехід основних і допоміжних бізнес-процесів до цифрового простору, навчання персоналу цифровим навичкам роботи в інформаційно-телекомунікаційній мережі Інтернет, переорієнтація трудового процесу з матеріально-технічних факторів на людські є початковими умовами для успішної цифрової трансформації регіональної економіки.

Для України стає все більш актуальною потреба розвитку національного господарства шляхом створення державних підприємств, які ефективно функціонуватимуть як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Такі суб'єкти господарювання повинні стати «локомотивами» та «точками зростання» національної економіки, створюючи імпульси та генеруючи мультиплікативний ефект для підвищення економічної активності приватного сектору, розвитку високотехнологічних галузей, інновацій тощо. Цей підхід тісно пов'язаний із державною регіональною політикою, спрямованою на збалансований розвиток регіонів, зокрема через підтримку ключових підприємств, які можуть стати основою для економічного зростання в регіонах. Важливим аспектом цієї політики є забезпечення рівних можливостей для розвитку регіонів та зменшення диспропорцій між ними.

Процеси цифрової трансформації відкривають нові можливості для розвитку як державних, так і приватних підприємств, що може сприяти активізації економічної діяльності в регіонах. Зокрема, цифровізація дозволяє оптимізувати управлінські процеси, полегшити доступ до ринків і ресурсів, а також сприяти інноваціям. Пріоритетними напрямками регулювання цифрової трансформації регіональної економіки з боку держави має стати забезпечення прав споживачів, організація комплексу заходів кібербезпеки та сприяння

поширенню онлайн-торгівлі. Ці сфери відіграють ключову роль у розвитку бізнес-можливостей для представників бізнес-спільноти регіону і захисті публічних інтересів, виступаючи мультиплікаторами для посилення економічної активності та інвестиційної привабливості регіонів.

Використання цифрових платформ може забезпечити численні переваги, зокрема: стимулювання впровадження інновацій, підвищення продуктивності, створення нових споживчих цінностей, розширення ринкових можливостей, зменшення трансакційних витрат, покращення комунікацій, а також підвищення загального добробуту та якості життя населення. На регіональному рівні це може сприяти оптимізації ресурсного управління, розвитку місцевих економік, підвищенню конкурентоспроможності регіонів і забезпеченню більш ефективного виконання державних програм та ініціатив.

Показано, що застосування цифрової екосистеми має особливе значення для публічного управління, оскільки дозволяє створювати різноманітні стимули для підтримки соціально-економічного розвитку регіону. Для залучення учасників до цифрової екосистеми необхідно розробити відповідні стимули. Така участь може не лише сприяти зростанню фінансових результатів, але й укріплювати конкурентні переваги, підвищувати позиції бренду та репутацію організації, а також покращувати стійкість, продуктивність і ефективність, забезпечуючи інші нефінансові вигоди. Взаємодія з різними цифровими платформами розширює межі функціонування підприємств і організацій, спонукаючи їх шукати нові можливості та використовувати їх поза межами традиційних сфер діяльності. Це формує новий рівень створення і надання цінності споживачам і підвищує ефективність роботи органів місцевого самоврядування.

Участь споживачів цифрових ресурсів у регіональній цифровій екосистемі дозволяє не лише економити гроші та час на придбання необхідних товарів і послуг без посередників, але й здобувати нові знання та компетенції, підвищувати свій статус і самооцінку. Це також сприяє відчуттю соціальної значимості та причетності до глобальної мережі взаємодій між людьми, організаціями та органами публічної влади.

Розроблено заходи щодо організації конверсії цифрових бізнес-платформ в єдину регіональну цифрову екосистему.

Надзвичайно цінним для України є досвід Китаю відносно розвитку регіональних цифрових екосистем, оскільки він ілюструє ефективні стратегії інтеграції інновацій і технологій, спрямованих на підвищення стійкості та конкурентоспроможності регіонів. Це також підкреслює необхідність здійснення системних реформ у сфері організації економічної системи та державного регулювання економіки. Такі реформи є ключовими для забезпечення соціально-економічного розвитку та для успішної адаптації і розвитку цифрових ініціатив в українських регіонах.

Ключові слова: публічне управління, сталий розвиток, державна регіональна політика, цифровізація, цифрова платформа, цифрова екосистема, державні підприємства, програми регіонального розвитку.

Як цитувати: Коваленко М. М., Соболь Р. Г., Ваніна Я. А., Берлізова В. А., Соболь М. Р. Цифровізація регіональної економіки як підхід публічного управління в стимулюванні соціально-економічного розвитку регіонів України. *Теорія та практика державного управління*. 2024. Вип. 1 (78). С. 70–99. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-1-05>

Вступ. Актуальність цього дослідження визначається необхідністю формування ефективної регіональної політики, що здатна забезпечити збалансований соціально-економічний розвиток регіонів України на основі інноваційно-інвестиційного відтворення в умовах розвитку четвертої промислової революції, зростаючої конкуренції між територіями, політичної нестабільності та соціальної напруженості, зростаючих зовнішніх і внутрішніх економічних, соціальних, військових, екологічних та інших загроз і викликів.

Публічне управління має створювати необхідні умови для всебічного розвитку територій, підвищення ефективності регіональної економіки та вирішення накопичених проблем у різних сферах життєдіяльності регіонів країни. У цьому контексті регіональна політика повинна швидко адаптуватися до стрімкого розвитку цифрових технологій, які сприяють оптимізації бізнес-процесів, покращенню взаємодії, підвищенню продуктивності праці та стимулюванню нових напрямків економічної діяльності, що покращить якість життя населення.

Перехід до четвертої промислової революції загострює соціальні та економічні проблеми, що підсилює актуальність досліджень як у сфері позитивної економіки (зокрема, апробація моделей еволюції соціально-економічних систем, спростування теорій економічного зростання), так і в сфері нормативної економіки (включаючи переосмислення концепту «загального добробуту» та формулювання пріоритетів моральних цінностей та етичної економіки). Для науки державного управління це означає необхідність розробки нових підходів до регулювання соціально-економічних процесів, з урахуванням змін, що виникають під впливом цифрових та технологічних інновацій.

Попри значного обсягу накопичених наукових знань у сфері формування економічної політики, дослідження впливу публічного управління на економічне зростання, зростаючий інтерес науковців до аспектів регулювання економічної поведінки, а також широке застосування «розумного регулювання» (що включає електронні системи для подання звітності, аналіз даних для оцінки регуляторного впливу, автоматизовані системи моніторингу та інтернет-платформи) в економічно розвинених країнах світу, роль цифровізації регіональної економіки як інструменту публічного управління для стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів України досі залишається недостатньо дослідженою. Виявлення та систематизація регіональних особливостей публічного управління в умовах цифрових трансформацій сприятимуть глибшому розумінню внутрішніх зв'язків у структурі регіональної економіки відповідно до сучасної економічної парадигми. Ця парадигма базується на принципах сталого розвитку, цифровізації та інновацій, підвищення регулюючої ролі держави, вирішення проблем економічної нерівності, забезпечення справедливого розподілу ресурсів і дотримання етичних норм у бізнес-практиках.

Огляд літератури. Питаннями організації заходів щодо стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів займалися такі зарубіжні вчені, як Валлерстайн І. [39], Гринвуд Д. і Холт Р. [28], Джаффи Д. [29], Істерли В. [26], Перру Ф. [33], Тодаро М. і Сміт С. [38], Шумпетер Й. і Бакхаус У. [35] та інші вчені. З вітчизняних вчених проблемами забезпечення регіонального розвитку займа-

лися Біла С. [21], Дацій Н. [3], Дороховський О. і Радзієвський О. І. [6], Гавкалова Н. [27], Жаліло Я. [5], Качний О. [1], Латинін М. [14], Маматова Т. і Чикаренко І. [15] та інші науковці. Значний внесок у розвиток цифровізації в економічній сфері та в публічному управлінні України зробили такі вчені: Биркович Т. [1], Вишневський О. [2], Дунаєв І. й Орлов О. [8], Пігарев Ю. і Костенюк Н. [17], Хомишин І. [22] та інші дослідники. Проте варто зазначити про недостатність проведених досліджень щодо взаємозв'язку цифровізації регіональної економіки та публічного управління як підходу публічного управління в стимулюванні соціально-економічного розвитку регіонів України.

Метою статті є визначення ролі цифровізації регіональної економіки як підходу публічного управління в стимулюванні соціально-економічного розвитку регіонів України.

Методологія дослідження. У ході підготовки наукової статті було використано комплексний підхід, що включає декілька ключових методів дослідження.

По-перше, застосовано системний аналіз, який дозволив всебічно вивчити регіональну економіку та публічне управління шляхом аналізу взаємозв'язків між різними компонентами системи цифровізації. Системний аналіз забезпечив можливість оцінити вплив цифрових технологій на різні аспекти економічного розвитку регіонів та виявити ключові елементи та їх взаємодію.

По-друге, використано метод синтезу та аналізу, що дозволив ретельно обробити дані з різних джерел. Аналіз забезпечив детальне вивчення окремих елементів, тоді як синтез інтегрував ці елементи в єдину цілісну картину. Цей метод забезпечив обробку та узагальнення інформації про вплив цифровізації на управлінські процеси та соціально-економічний розвиток регіонів.

Крім того, застосовано методи деталізації та узагальнення, які сприяли розбиттю складних явищ на окремі елементи для детального вивчення, а також інтеграції цих елементів для формування загальних висновків. Ці методи дозволили виявити специфічні особливості цифрових екосистем і платформ та узагальнити отримані результати для формулювання загальних висновків.

Також було використано метод порівняння для аналізу різних факторів регіонального розвитку та принципів реалізації державної регіональної політики. Вивчено вплив цифрових екосистем на соціально-економічний розвиток регіонів Китаю, що дозволило оцінити ефективність заходів щодо стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів, виявити особливості та перспективи їх адаптації в Україні, а також визначити найкращі практики, які вже застосовуються в Україні на основі цифрових технологій.

Застосування цих методів забезпечило всебічний підхід до дослідження цифровізації як підходу публічного управління і дозволило всебічно оцінити перспективи її впливу на соціально-економічний розвиток регіонів України.

Виклад основного матеріалу та результати дослідження. Цифровізація регіональної економіки передбачає зміну парадигми економічного розвитку різних галузей та сфер діяльності у регіоні. Основним критерієм ефективності бізнес-процесів економічних суб'єктів є досягнення стійкого розвитку завдяки постійному та плавному збільшенню показників діяльності, своєчасній адап-

тації стратегій розвитку до змін внутрішнього та зовнішнього середовища, а також задоволенню потреб споживачів у продуктах і послугах.

Цифрова трансформація охоплює всі аспекти життєдіяльності не лише окремих громадян, а й підприємств усіх галузей економіки та органів публічної влади всіх рівнів управління. Під цифровою трансформацією слід розуміти процес змін, пов'язаний із впровадженням цифрових технологій у всі аспекти життя суспільства [37].

Цифрова трансформація регіональної економіки також спирається на концепцію Індустрії 4.0, яка представляє четверту промислову революцію та новий етап розвитку промисловості, коли основні зусилля підприємств спрямовуються не на автоматизацію устаткування та технологічних процесів, як це відбувалося за часів Індустрії 3.0, а на використання технологій збирання, обробки та розміщення великих масивів даних, інтелектуальних алгоритмів управління виробництвом за допомогою датчиків та сенсорів, інтернету речей у процесі виробництва та розподілу товарів, адитивних технологій (3D-друку) та технологій доповненої реальності, а також персоніфікації взаємин зі споживачем, що дозволяє створювати не просто товар, а цінність для різних типів споживачів, зберігати і використовувати дані без втрат [34].

Базові досягнення Індустрії 4.0 дозволяють розширити вплив цифрової трансформації на діяльність усіх промислових та сільськогосподарських підприємств, компаній сфери послуг та торгівлі, органів місцевого самоврядування та державної влади. Визначення ключових напрямів вкладення інформаційних, трудових, фінансових та матеріальних ресурсів, які є в учасників ринкової діяльності, дозволить посилити ефективність трансформації бізнес-процесів підприємств, організацій та публічних установ, стимулювати інновації (впровадження, винаходи, раціоналізаторство) та генерацію нових знань.

Саме інноваційність економіки є ключовою ознакою, котра, з одного боку, визначає орієнтацію на якомога ширше врахування регіональних особливостей та ресурсного потенціалу територій, а з іншого – впливає на забезпечення конкурентоспроможності регіонів як на національному, так і на світовому рівні. У цьому контексті доцільно зазначити, що для регіонів України пріоритетним має стати не лише залучення інновацій ззовні, але й розробка і впровадження інновацій власних, що відповідають міжнародним стандартам, є адекватними до місцевих потреб та умов, націлених на підвищення продуктивності в умовах запровадження цифрової економіки. Саме такий підхід спроможний забезпечити необхідний соціально-економічний розвиток, оскільки розвиток інновацій стає фундаментом перспективних зрушень не лише в економіці, але й у сфері освіти, науки, суспільства в цілому [4].

До числа внутрішніх факторів і умов, які вже традиційно для публічного управління України впливають на державну політику в сфері регіонального розвитку, можна віднести:

- 1) політичну ситуацію, через відсутність стабільності, що визначає масштаби політичної та економічної дезінтеграції країни;
- 2) послаблення міжрегіональних зв'язків та кооперації, посилення процесу локалізації ринків, що не може сприяти створенню стабільних та самодостатніх

регіональних ринків, які можуть ефективно функціонувати в умовах сучасної економіки та посилення конкуренції;

3) пріоритет політичних вигод у разі обґрунтування доцільності розміщення місцзнаходження суб'єктів економічної діяльності над критеріями господарської доцільності розміщення виробництв, враховуючи при цьому різні регіональні особливості;

4) недосконалість механізму державного регулювання соціальних та економічних процесів у регіонах;

5) повільність на шляху подолання постійних кризових явищ в українській економіці, враховуючи усі чинники забезпечення ефективного використання ресурсно-виробничого потенціалу регіонів [10].

Як і раніше, на сьогодні, ключовим чинником змістовного наповнення публічного управління регіональним розвитком постає зміна цілепокладання територіального розвитку та принципів розподілу економічних ресурсів між регіонами. Розглядаючи еволюцію регулювання регіонального розвитку, слід відзначити, що на попередніх етапах, ресурси територій виступали основним чинником ефективності їх розвитку. Ресурсний фактор можна вважати необхідним, але не достатнім фактором регіонального розвитку. Це обумовлюється тим, що регіон – це багатофункціональна та багатоаспектна система. Під час формування та реалізації державної регіональної політики на перший план виступають фактори, які зумовлюють стимулювання та підтримку місцевих ініціатив щодо ефективного використання внутрішнього потенціалу регіонів для створення та підтримання повноцінного життєвого середовища, підвищення якості життя людей [18].

Отже, новизна проблематики полягає в тому, що визначення регіональної політики в сучасних умовах має враховувати не лише географічне та природно-кліматичне розташування територій, їх ресурсні особливості та можливості, але й базуватися на комплексному вивченні потенційних викликів і загроз. Важливо також розглянути можливості інтеграції цих регіонів у загальну систему вітчизняної економіки, орієнтуючись на стратегічне планування її розвитку та впровадження ефективної системи імперативного планування, використовуючи переваги цифрової економіки.

Старі детермінанти господарської діяльності, що ґрунтувались на реіндустріалізації територій та трансформації економіки країни згідно з принципами теорії периферійного капіталізму, вичерпали свій потенціал.

Суверенна держава має зацікавленість та можливість щодо прискореного відновлення високотехнологічного виробництва. Зазначено, що уряди більшості розвинених країн здійснюють політику, яка дозволяє концентруватись вітчизняному виробництву та діяти подібно монополіям. У той же час, спостерігається і рух до повернення виробничих об'єктів від країн, що розвиваються до розвинених держав. Такі заходи скоріш за все впроваджуються у відповідь на світові торгові війни та протекціонізм. Для України вище зазначена практика, а також умови в яких опинилася держава актуалізує потребу в розвитку національного господарства за рахунок створення державних підприємств, підприємств, що ефективно функціонуватимуть як на внутрішньому, так і зовнішніх ринках. Такі

суб'єкти господарювання мають стати «локомотивами», «точками зростання» національної економіки та задаватимуть імпульс, породжуватимуть мультиплікативний ефект щодо зростання економічної активності з боку приватного сектору, розвитку високотехнологічних сфер, інновацій тощо [31, 9].

Необхідно наголосити, що нова державна регіональна політика повинна стати основою для системи управління регіональним розвитком. Це зумовлено тим, що сучасні підходи до регіонального розвитку вимагають інтеграції нових стратегій і механізмів, які забезпечують комплексне та ефективне управління ресурсами, адаптацію до змінюваних економічних умов і врахування специфічних потреб регіонів. Тільки так можливо забезпечити сталий розвиток регіонів, максимізувати використання їхніх потенціалів та досягти гармонійного балансу між економічним зростанням і соціальним прогресом.

Виділяють різні види державної регіональної політики, у відповідності до певних ознак:

- за цілями – зменшення диспропорцій розвитку регіонів, розширення спектра соціальних ролей у регіонах, раціоналізації використання місцевих ресурсів, міжрайонного співробітництва тощо;

- за механізмом перерозподілу бюджетних коштів – автоматична (розподіл ресурсів за формулою), проблемна (за спеціальними програмами), цільова (за підтримкою конкретних регіонів);

- за засобами – фінансова (допомога, пільги, штрафи тощо), адміністративна (регулювання та заборони), інфраструктурна (будівництво доріг, закладів освіти чи охорони здоров'я тощо);

- за об'єктами – боротьба з надмірною спеціалізацією господарства; зменшення конкуренції регіонів, зниження гостроти протиріччя “регіон-держава”, згладжування контрастів “бідні” – “багаті” регіони;

- за адресатами – регіональна влада, підприємства, організації, громадяни [10].

Якщо характеризувати увесь спектр напрямів цілей здійснення державної регіональної політики щодо розвитку регіонів, то необхідно розуміти їхню різноманітність:

- геополітична мета, що припускає економічний контроль, економічне присутність держави в кожному регіоні; прагнення до ефективного освоєння вільних ресурсів, заселення й збереження населення;

- збереження і зміцнення єдиного економічного простору країни, полегшення економічних зав'язків між регіонами, покращення кооперації між суб'єктами господарювання;

- покращення територіальних пропорцій і територіальної структури економіки країни;

- формування й підтримка в кожному регіоні прийнятних умов господарювання (не повинно бути регіонів, де свідомо невігідним стає будь-який бізнес);

- сприяння створенню в регіонах власних, особливих факторів розвитку, у тому числі з боку фіскальної та грошово-кредитної політики, політики зайнятості та промислового розвитку тощо;

- максимально повне використання регіональних ресурсів і можливостей для рішення загальнодержавних завдань.

Не будемо оцінювати, наскільки ефективно реалізуються ці цілі в сучасній надзвичайно складній політичній та економічній ситуації в Україні. Звісно, що проблем тут незмірно більше, ніж успіхів. Важливо лише відзначити, що ці цілі є найважливішими орієнтирами для публічного управління соціально-економічним розвитком на регіональному рівні.

Іншу частину орієнтирів дають цільові орієнтири місцевої політики соціально-економічного розвитку територій. Багато в чому вони носять загальний для більшості регіонів країни характер. А саме:

- забезпечення виходу регіону із кризової ситуації, стабілізація стану господарських суб'єктів й створення умов для розвитку в умовах цифровізації економіки;
- визначення пріоритетних напрямків подальшого розвитку, виходячи з нової соціально-економічної стратегії;
- розвиток внутрішнього регіонального ринку за рахунок заохочення виробництва й споживання місцевої продукції, більш раціонального використання місцевих ресурсів;
- розвиток регіональної інфраструктури й поліпшення умов господарювання в регіоні;
- досягнення в регіоні, принаймні, мінімальних рівнів енергетичної й продовольчої безпеки.

Державна регіональна політика не повинна бути спрямована на підвищення якості життя в одних регіонах на шкоду інших, обов'язково враховувати національні інтереси та забезпечувати соціальну справедливість серед громадян країни [16, с. 42].

Цілі місцевої політики соціально-економічного розвитку території передбачають для певної території вирішення завдань загальнодержавної соціально-економічної політики, а також забезпечення виконання сукупності завдань комплексного економічного й соціального розвитку територій, що впливає з конституційних і статутних повноважень і обов'язків державних і місцевих органів влади України.

Отже, незаперечною ціллю для державної регіональної політики стає вирішення соціально-економічних проблем регіонів шляхом створення умов для подолання суттєвих відмінностей у рівнях соціально-економічного стану територій. Чинниками досягнення цієї мети повинні бути:

- децентралізація функцій державної виконавчої влади, делегування значної їх частини органам місцевого самоврядування;
- розробка ефективного механізму забезпечення відповідальності та контролю за діяльністю органів місцевого самоврядування;
- зміцнення місцевих фінансів;
- завершення процесу формування власності місцевих органів влади;
- суттєве підвищення соціальних стандартів та їх надійне і гарантоване забезпечення;
- затвердження на законодавчому рівні критеріїв віднесення регіонів до категорії соціально та економічно вразливих, впровадження ефективних механізмів їх державної підтримки та сприяння соціально-економічному розвитку;
- впровадження механізму диференціації розвитку територіальних одиниць [4].

У працях всевітньо відомої Організації економічного співробітництва та розвитку (Organization for Economic Cooperation and Development – OECD), під час узагальнення досвіду різних країн, зазначається, що цілі регіональної політики в країнах з перехідною економікою залишаються невирішеними. Існують суттєві відмінності між регіонами за рівнем та умовами життя, станом зайнятості та безробіття, темпами економічного розвитку, умовами ведення бізнесу тощо. Регіональна політика має передбачати державне втручання у різні підсистеми регіонів, а не лише в економічну сферу [36].

Україна є унітарною державою, тому регіони не мають великої юридичної компетенції, крім тієї, яка встановлена Конституцією України та законом. Статті 140-146 розділу XI «Місцеве самоврядування» Конституції безпосередньо стосуються місцевих органів влади та їхньої компетенції [13]. Разом з тим державна регіональна політика повинна враховувати увесь спектр локальних особливостей соціально-економічних факторів, враховуючи багатоаспектну неоднорідність кожної області країни. Кожна область може проводити власну політику регіонального розвитку, що формалізується в розробці та реалізації власних програм регіонального розвитку, але ці програми узгоджуються із загальнодержавною політикою та законодавством України.

Варто відзначити, що в останні роки спостерігалось вкрай суперечливе ставлення до проблеми державного регулювання економічного та соціального розвитку України й окремих її регіонів з точки зору територіального аспекту. Територіальний аспект стосується впливу географічного розташування та просторових характеристик на економічний і соціальний розвиток регіонів. Це включає аналіз і управління нерівномірністю розвитку різних територій, враховуючи їхні специфічні потреби, ресурси, проблеми та потенціал. У контексті державного регулювання територіальний аспект означає розробку і впровадження політичних рішень, які спрямовані на збалансований розвиток всіх регіонів країни, зменшення диспропорцій між ними та забезпечення рівних можливостей для їхнього економічного і соціального прогресу.

Представники неоліберальних поглядів щодо регулювання економіки вважають, що досить установити загальні для всіх фінансово-економічні правила, а інше забезпечить вільний ринок. При цьому в Україні продовжують ігнорувати факт наявності ринкових дефектів. Все це продовжує негативно впливати на соціально-економічний розвиток країни. А ігнорування потреб та особливостей регіонів призводить до негативних наслідків, що впливають на життєдіяльність місцевих громад та зводять нанівець усі можливі переваги діючої державної регіональної політики. Регіональні проблеми, значною мірою успадковані від невдалих попередніх спроб економічних реформ, настільки загострилися через брак чітко визначених цілей та комплексного механізму щодо їх досягнення, що зараз виникають серйозні виклики для стабільності держави (політичної, економічної, соціальної, правової, у сфері безпеки тощо).

Ще однією проблемою в управлінні регіональним розвитком є те, що регіони вимагають від Уряду України значних індивідуальних економічних і фінансових преференцій. При цьому близькі за типом регіони мають зовсім різні розміри

допомоги, що визначається в основному політичними міркуваннями й ступенем впливу керівників регіонального рівня на президентську й урядову структури. Ініціаторами таких “індивідуальних” відносин виступають регіони, а закріплюються вони в угодах з Урядом України. Таким чином, регіони намагаються вплинути на політику Уряду України, використовуючи неофіційні канали.

На жаль, цей шлях призводить до погіршення взаєморозуміння між регіонами та центральним урядом, збільшення конфліктів та непорозумінь у суспільстві, ускладнення політичної ситуації в країні. Посилюється диференціація регіонів, виникають фіскальні проблеми на рівні державного бюджету, поглиблюються суперечності між регіонами, пов’язані з перерозподілом фінансових ресурсів на реалізацію проектів відновлення. Більш того, окремі положення угод регіонів з Урядом України нерідко вступають у протиріччя зі статтями Конституції України і державними законами, що визначають розмежування повноважень між державою та її регіональними суб’єктами. Таким чином, існуючий “індивідуальний” підхід до державного регулювання не може сприяти вирішенню проблем щодо забезпечення розвитку регіонів країни.

Таким чином, організація публічного управління для стимулювання регіонального розвитку повинна використовувати системний підхід, заснований на таких принципах:

1. Узгодженість – врахування та відповідь на регіональну специфіку під час формування економічної, соціальної та фінансової політики держави.

2. Стратегічність – розроблення стратегії регіонального розвитку України як невід’ємного компонента загальної стратегії розвитку держави.

3. Раціональність – заміна індивідуальних преференцій на обґрунтовані заходи державної підтримки регіонів різних типів з урахуванням їх особливостей.

4. Ефективність – забезпечення ефективності управління регіональним розвитком через оптимальне використання ресурсів та досягнення максимальних соціально-економічних вигод.

5. Справедливість і рівність – забезпечення рівних умов розвитку для всіх регіонів, врахування особливостей менш розвинених територій та знижених можливостей.

6. Прозорість та участь – забезпечення прозорості у прийнятті рішень та активна участь громадськості та органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації регіональної політики.

7. Інтегрованість – сприяння інтегрованому підходу до розвитку, що охоплює економічні, соціальні, екологічні та культурні аспекти регіонів.

8. Інноваційність – підтримка інноваційних ініціатив та технологій, винахідництва у регіонах для стимулювання економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності.

9. Міжрегіональна взаємодія – зміцнення співпраці між регіонами для спільного розв’язання соціальних, економічних та екологічних викликів, включаючи обмін ресурсами, технологіями та координацію дій.

10. Екологічність – пріоритет заходів, спрямованих на збереження природних ресурсів та захист екосистем регіонів від негативного впливу людської діяльності.

З урахуванням системного підходу та зазначених принципів, в умовах розповсюдження сучасних цифрових технологій, держава отримує суттєві нові можливості щодо підвищення ефективності регіональної політики. У планах заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку мають знайти своє відображення різні цифрові технології, які залучаються до економічної, соціальної, екологічної та інших сфер, що сприятиме підвищенню ефективності та інноваційності розвитку територіальних громад:

1) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують фундаментальні перетворення у всіх сферах життєдіяльності населення та функціонування підприємств регіону:

- технології обробки та аналізу великих обсягів інформації для прогнозу попиту на продукцію та послуги, розміщення транспортних шляхів та об'єктів міської інфраструктури, проведення статистичних та маркетингових досліджень;
- елементна база та електронні пристрої, робототехніка, використання яких підвищить продуктивність праці, покращить сервісне обслуговування населення, збільшить швидкість виконання однотипних, алгоритмізованих процесів;
- передбачуване моделювання, що дозволяє спрогнозувати погодні умови, демографічні процеси, попит на продукцію та послуги;
- інформаційна безпека, комп'ютерні архітектури та системи, що дозволяють спростити бізнес-процеси в мережі, збільшити задоволеність споживачів від використання інформації та цифрових продуктів;

2) нові матеріали та нанотехнології:

- конструкційні та функціональні матеріали для створення висотних будинків, прольотів мостів, трубопроводів, хімічних реакторів, машин, авіалайнерів, балістичних ракет;
- гібридні та біоміметичні матеріали, що дозволяють активно використовувати принципи функціонування живих клітин та організмів при створенні технічних пристроїв та систем, створення нових медичних матеріалів, екзоскелетів;
- діагностика старих матеріалів, комп'ютерне моделювання нових матеріалів та процесів, методи виділення особливо чистих та рідкісноземельних металів;

3) біотехнології та медицина:

- біомедичні клітинні технології та молекулярна діагностика, що дозволяє персоналізувати медичні послуги, які надаються конкретним пацієнтам на основі моніторингу здоров'я людини;
- біокомпозиційні медичні матеріали – створення спеціалізованих біосумісних матеріалів для клітинної та тканинної інженерії, пов'язаної з реконструктивною хірургією та розробкою біоштучних органів;
- біоелектродинаміка, що вивчає електромагнітні процеси, явища, поля та хвильову інформацію в біологічних системах на всіх рівнях біологічної організації від біомолекул до біоценозів, а також променева медицина;
- розвиток біоінформатики, проведення геномної паспортизації людини;
- молекулярне профілювання для підбору протипухлинної терапії;
- промислові біотехнології, що передбачають синтез продовольства, лікарських препаратів та селекції садово-городніх культур, біотехнології, які також

застосовуються в металургії, у разі підвищення видобутку нафти та утилізації всіляких відходів;

- агробіотехнології, лісові та екологічні біотехнології;

4) транспорт та телекомунікації:

- моделі транспортно-економічного балансу та інтелектуального керування транспортними системами – розробка та формування прогнозів розвитку транспортних систем на основі використання інтелектуальних логістичних та мультимодальних транспортних систем, комплексне моделювання систем підвищення екологічності та енергоефективності транспортних засобів;

- системи бездротової передачі енергії на транспортні засоби;

- геоінформаційні системи отримання, обробки та графічної візуалізації просторової інформації про географічні об'єкти.

Орієнтація держави на генерацію та поширення цифрових технологій сприятиме впровадженню сучасних інформаційних технологій та нових бізнес-моделей на рівні регіонів. Як результат, прискорюється перехід до цифрової економіки, коли утворюються нові бізнес-проекти шляхом стирання меж між цифровим і фізичним, відбувається конвергенція бізнес-процесів, інструментів, речей і простору. Джерела фінансового забезпечення вказаних процесів мають формуватися завдяки залученню різних механізмів фінансування державної регіональної політики, а саме через: об'єднання на договірній основі фінансових ресурсів суб'єктів державної регіональної політики, державних та приватних партнерів на принципах здійснення державно-приватного партнерства, міжнародних інституцій; реалізацію державних цільових програм, програм та проєктів регіонального розвитку.

Ефект від конвергенції цифрових інструментів проявиться у можливості суттєвого підвищення ефективності діяльності бізнесу та функціонування органів публічної влади, за рахунок більш ефективного управління активами в рамках національної економіки; подальшого підключення великої кількості людей до інформаційно-телекомунікаційної мережі Інтернет, як чинник підвищення відповідальності та прозорості діяльності влади і бізнесу; сприяння збереженню та відновленню природного середовища, що стало важливою запорукою забезпечення стійкого розвитку суспільства.

За цих обставин, особливого значення в процесі цифрової трансформації регіональної економіки набувають цифрові платформи та цифрові екосистеми.

Цифрова платформа є керованою структурою, яка дозволяє спільноті постачальників, партнерів та споживачів колективно використовувати або розвивати цифрові процеси та можливості на користь усіх зацікавлених сторін, що беруть участь у загальній системі цифрових технологій [32].

Концепція «цифрової платформи» не обмежується конкретними технологічними напрямками (хмарні технології, великі дані, штучний інтелект, блокчейн, інтернет речей тощо), а включає комбінацію високотехнологічних рішень, що дозволяє розвиватися платформі на основі синергетичної взаємодії цифрових інструментів з метою задоволення потреб користувачів, що постійно змінюються.

У контексті цифрової трансформації публічного управління важливо враховувати новітні технології та підходи для підвищення ефективності публічних по-

слуг та державного регулювання економіки. За цих умов цифрова платформа стає гібридним багатофункціональним віртуальним майданчиком, який об'єднує зацікавлені сторони для досягнення спільних цілей у соціально-економічних взаємовигідних відносинах. Платформа використовує мультимедійні та інтерактивні комунікації, різні технології зберігання та обробки великих даних, а також штучний інтелект у процесі створення благ, таких як підвищення ефективності державних послуг, розвиток інноваційної інфраструктури, покращення якості освіти та охорони здоров'я, а також стимулювання економічного зростання [12].

З розвитком цифрових технологій ефективність масового однотипного виробництва різко падає, поступаючись місцем кастомізованому виробництву, впровадженню цифрових сервісів з обслуговування споживачів та формуванню цілісних екосистем взаємодії з клієнтами. Значення цифрових платформ у регіональній економічній системі визначається їх привабливістю для розвитку малого та середнього бізнесу. Ці електронні майданчики дозволяють використовувати інноваційні ресурси великих підприємств та організацій, а також організаційні ресурси органів публічної влади для досягнення спільних цілей соціально-економічного розвитку регіону.

Цифрові платформи дозволяють економічним агентам знижувати транзакційні витрати, формувати надійні та миттєві комунікації, оптимізувати бізнес-процеси, забезпечувати умови для розвитку шерингової економіки (економіка спільного користування або економіка обміну) та формування нових способів створення цінності для споживачів, зменшуючи залежність економічних агентів від факторів зовнішнього середовища трансформації регіональної економіки.

Відповідно, поширення цифрових платформ сприяє розвитку цифрової публічної влади, концентрації електронних майданчиків для реалізації державних програм, взаємодії з бізнесом та населенням, а також моніторингу соціально-економічного стану в регіоні [7].

Перевагами цифрових платформ як інструменту розвитку регіональної економіки є:

- консолідація в одному місці зовнішніх ресурсів різноманітних бізнес-партнерів, що забезпечує високу швидкість та якість прийняття управлінських рішень для розвитку підприємницької активності в регіоні;
- можливість зручної інтеграції нових функціональних модулів до існуючої платформи, що демонструє можливість розширення цифрових платформ з часом у разі зміни потреб соціально-економічного розвитку регіону;
- економія за рахунок масштабу на стороні попиту, що відрізняє використання сучасних цифрових рішень від стандартних форм ведення бізнесу, коли лише розширення виробничих можливостей призводило до зниження постійних витрат підприємства;
- зниження трансакційних витрат завдяки виключенню великої кількості посередників між виробниками та споживачами матеріальних благ та послуг;
- зростання цінності платформи при збільшенні числа користувачів оскільки привабливість цифрової платформи для постачальників і продавців прямо пропорційна розміру спільноти користувачів. Це вимагає динамічної і масштабованої платформи з зручним і багатофункціональним інтерфейсом.

– збільшення віддачі завдяки розвитку мережевого ефекту цифрової екосистеми. Зростання масштабів використання платформи призводить до збільшення прибутковості кожного окремого користувача мережі;

– можливості швидкої монетизації та капіталізації сервісу. Актуальність пропонуваного платформою благ і послуг, а також велика кількість користувачів впливають на популярність платформи серед рекламодавців, партнерів і стейкхолдерів;

– наявність контролю всіх бізнес-процесів цифрової екосистеми. Власник платформи має можливість відстежувати будь-які зміни в настрої користувачів, регулювати конфлікти в режимі реального часу і використовувати технології штучного інтелекту для прогнозування майбутніх проблем і їх своєчасного вирішення.

Цифрові платформи можна класифікувати за кількома основними видами:

1. Інноваційні платформи – включають впровадження нових форм і видів взаємодії партнерів, пошук інвестицій, краудфандинг, нові виробничі та сервісні технології, а також платформи знань.

2. Інформаційні платформи – охоплюють пошукові системи, медіа-платформи, інтегровані майданчики для мешканців міст або регіонів, інформаційні портали та відкриті освітні ресурси.

3. Комунікаційні платформи – включають соціальні мережі, сайти знайомств, ресурси для пошуку бізнес-партнерів, вакансій і співробітників, а також нетворкінгові платформи.

4. Комерційні платформи – представлені електронними торговими майданчиками, мультифункціональними інтернет-магазинами, маркетплейсами та магазинами мобільних додатків.

5. Професійні або галузеві платформи – об'єднують користувачів за професійними інтересами, такими як викладачі, лікарі, екологи, технологи, представники робітничих професій і т.д.

6. Платформи державних послуг – включають сервіси для надання державних послуг, медичних установ, портали житлово-комунальної сфери та інші подібні ресурси.

Використання цифрових платформ забезпечує ефективну взаємодію всіх учасників, що можливо лише завдяки створенню єдиної цифрової екосистеми.

Цифрова екосистема являє собою мережу інтегрованих інформаційно-комунікаційних ресурсів, організацій і розумних пристроїв, які активно взаємодіють між собою. Це середовище забезпечує умови для інноваційного розвитку і розповсюдження цифрових сервісів, продуктів, додатків та пристроїв у певному секторі цифрової економіки та публічного управління. Процес створення цифрової екосистеми полягає в інтеграції відкритих цифрових платформ у динамічну мережу, де їхня взаємодія дозволяє створювати блага та задовольняти різноманітні потреби всіх зацікавлених учасників. Однак окрема цифрова платформа, навіть якщо її створено великою публічною або комерційною організацією, не може вважатися цифровою екосистемою, якщо вона не забезпечує можливість задоволення різноманітних потреб як існуючих, так і потенційних партнерів.

Цифрова екосистема повинна бути зручною як для споживачів, так і для постачальників, а також для державних установ і приватних бізнес-структур. Щоб залучити постачальників цифрових ресурсів, необхідно розробити програми стимулювання. Участь у цифровій екосистемі може приносити не лише фінансовий результат, але й зміцнювати конкурентні переваги, покращувати позицію бренду або репутацію організації, підвищувати стійкість, продуктивність та ефективність, а також створювати інші нефінансові вигоди. Взаємодія з різними цифровими платформами розширює функціональні можливості організації, відкриваючи нові можливості і не обмежуючи її рамками традиційної діяльності, що встановлює новий стандарт генерації і надання цінності для споживачів.

Користувачі цифрових ресурсів отримують можливість заощаджувати кошти та час, купуючи товари та послуги без посередників, здобувають нові знання та компетенції, підвищують свої можливості, статус і самооцінку. Сучасні споживачі швидко звикають до високого рівня цифрового обслуговування і вимагають нових рішень, що відповідають їхнім індивідуальним потребам та інтересам. Для публічного управління це означає підвищення ефективності взаємодії з громадянами, поліпшення якості надання послуг та зниження адміністративних витрат.

Формування сприятливих умов для розвитку цифрових бізнес-ініціатив підкреслює важливість відкритості та оперативності у створенні, використанні та регулюванні цифрових екосистем. Активний розвиток цифрових екосистем можливий лише за умови вільної взаємодії публічних установ і бізнес-структур різного масштабу, що дозволяє врахувати інтереси всіх учасників. Це підкреслює необхідність конверсії окремих цифрових платформ комерційних і некомерційних організацій у єдину цифрову екосистему.

Для комерційних організацій та підприємств доцільно поступово трансформувати наявні або заплановані власні цифрові платформи в єдину цифрову екосистему. Для цього рекомендується врахувати наступні ключові етапи трансформації:

- переосмислення бізнес-стратегії – нові технології можуть змінити ринкову ситуацію та трансформувати джерела створення цінностей для споживачів, що вимагає коригування загальної стратегії розвитку організації;

- розвиток цифрової інфраструктури – потрібно створити чітку архітектуру для всіх даних, які використовуються в організації, забезпечити відповідне програмне забезпечення та налагодити співпрацю з провайдерами цифрових послуг і розробниками програмного забезпечення;

- вдосконалення процесу взаємодії з клієнтами – це передбачає комплексну перебудову всіх бізнес-процесів, пов'язаних із обслуговуванням клієнтів на всіх етапах взаємовідносин і точках контакту;

- забезпечення кібербезпеки – внутрішня політика з кібербезпеки має охоплювати сторонніх постачальників цифрових ресурсів, партнерів та інших стейкхолдерів, що потребує оновлення стандартів безпеки та уточнення юридичних питань, пов'язаних з конфіденційністю, прибутком та захистом прав на інтелектуальну власність;

- організація відкритих систем взаємовідносин із зовнішнім світом – цифрова екосистема повинна функціонувати в умовах повної відкритості та довіри між учасниками, з урахуванням конкурентних загроз і джерел майбутнього прибутку;
- інвестиції в інновації – необхідно оновити кадрову та фінансову політику, залучити фахівців з цифровими компетенціями та реалізувати проактивну інвестиційну політику для отримання стратегічної вигоди.

Враховуючи специфіку регіонів, проектування та функціонування єдиної регіональної цифрової екосистеми повинно бути орієнтоване на задоволення інтересів трьох ключових сторін: населення, бізнес-спільноти та органів публічної влади на регіональному рівні. Відповідно, регіональна цифрова екосистема має бути інтегрована в єдиний портал, що об'єднує цифрові ресурси всіх представників місцевої влади та громадських установ.

Регіональна цифрова екосистема відіграє важливу роль у забезпеченні місцевих потреб і ефективному управлінні на місцевому рівні. Вона доповнює загальнонаціональну цифрову інфраструктуру, забезпечуючи доступ до послуг і ресурсів, специфічних для конкретного регіону. Водночас вона має гармонійно взаємодіяти з національними цифровими платформами, щоб забезпечити безперервність і зручність користування для громадян. Така інтеграція створює єдиний цифровий простір, який об'єднує різні рівні управління та забезпечує єдність у наданні публічних послуг.

Прикладом функціонування розгалуженої мережі регіональних цифрових екосистем є Китайська Народна Республіка. В Китаї працює більше тридцяти регіональних цифрових екосистем в різних провінціях і містах, які активно розвиваються. Ці екосистеми відзначаються високим рівнем внутрішньої координації та міжрегіонального співробітництва. Вони створені з метою забезпечення сталого розвитку регіонів і протистояння зовнішнім викликам завдяки використанню цифрових технологій, таких як штучний інтелект і великі дані [24, 25, 30].

Регіональні цифрові екосистеми відіграють важливу роль у розвитку окремих регіонів Китаю. Завдяки їм активно впроваджуються інновації у різних сферах життя. Вони сприяють координації ресурсів і налагодженню комунікацій між організаціями, установами та підприємствами, що оптимізує соціально-економічний розвиток. Наприклад, аналіз декількох регіональних інноваційних екосистем (RIEs) показав, що ефективна співпраця між ними може значно підсилити національну систему підтримки інновацій та інвестицій. Особливо важливою є підтримка цих процесів з боку уряду Китаю, який забезпечує сприятливе середовище для розвитку цифрових інновацій на місцевому рівні.

Дослідження китайських науковців показують, що стійкість регіональних цифрових екосистем значною мірою залежить від здатності публічної влади швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі та зберігати функціональність в умовах зовнішніх потрясінь. Це включає впровадження цифрових технологій, таких як штучний інтелект, великі дані та хмарні обчислення, що сприяє переходу від традиційних до інноваційних соціально-економічних моделей [25].

Загалом, регіональні цифрові екосистеми в Китаї підтримують високий рівень інноваційної активності серед бізнесу та органів публічної влади, що

сприяє підвищенню конкурентоспроможності регіонів та їх здатності до ста-лого розвитку.

Наразі на державному рівні в Україні активно розвивається цифрова еко-система «Дія», яка включає мобільний додаток та портал з публічними послуга-ми, якими щодня користуються мільйони українців. Ця екосистема об'єднує не лише мобільний застосунок і портал, але й різні цифрові інструменти та серві-си, що інтегруються між собою для забезпечення комплексного обслуговуван-ня користувачів. Водночас регіональні цифрові екосистеми мають перспективу ефективного поєднання з можливостями державної цифрової екосистеми, на-даючи локалізовані послуги та підтримку для специфічних потреб регіонів.

Необхідність розвитку регіональних цифрових екосистем зумовлена тех-нічним навантаженням на єдиний державний портал, таким як перевантажен-ня системи через великий обсяг запитів та даних, потребою зменшення ролі посередників у процесі надання публічних послуг, а також різними умовами соціальної підтримки в окремих регіонах України. Регіональна цифрова еко-система стане зручним майданчиком для взаємодії бізнес-спільноти та спожи-вачів, створюючи платформу для електронної торгівлі продукцією і послугами місцевих виробників. Це забезпечить безкоштовну реєстрацію підприємств, а також гарантію якості продукції і надійності електронних платежів. Крім того, регіональна цифрова екосистема здатна надати можливості щодо поширення інформації про тендери на закупівлі та контракти органів місцевої влади, що сприятиме прозорості та ефективності публічних закупівель.

Функціонування регіональної цифрової екосистеми може забезпечити під-приємствам та організаціям регіону такі переваги:

- діалог з органами місцевої влади для вирішення адміністративних пи-тань та отримання підтримки;
- можливості об'єднання з представниками бізнес-спільноти для досягнен-ня спільних цілей і результатів;
- розширення ринку збуту продукції або послуг через нові канали і платформи;
- безпечні угоди з постачальниками та посередниками завдяки перевіре-ним і захищеним механізмам;
- допомога та консультування з питань податкового законодавства, страхової та пенсійної системи для забезпечення відповідності нормам і зниження ризиків;
- цифровізація бізнес-процесів через спеціальні бізнес-додатки, що інте-гровані в екосистему;
- спрощена участь у публічних закупівлях завдяки автоматизації процесів і доступу до тендерів;
- пряма взаємодія з кредитними організаціями та інвесторами для отри-мання фінансової підтримки та інвестицій;
- отримання консультацій щодо державних заходів підтримки бізнесу у регіоні;
- допомога у відкритті власної справи для нових підприємців через ресур-си і підтримку екосистеми;
- пряма взаємодія з потенційними та реальними споживачами для розши-рення клієнтської бази;

- можливості для рекламування товарів і послуг на платформі екосистеми;
- доступ до аналітики ринку та інформаційних ресурсів для кращого розуміння ринкових тенденцій і потреб;
- участь у професійних заходах і навчальних програмах для підвищення кваліфікації та розвитку професійних контактів, а також можливість користуватися освітніми послугами навчальних закладів регіону, такими як курси, семінари та тренінги, що сприяє розвитку нових знань, навичок і особистого вдосконалення.

Прикладом ефективного використання цифрової екосистеми для підтримки розвитку громад в Україні є Цифрова екосистема для підзвітного управління відновленням – DREAM [23]. Ця платформа збирає, упорядковує та публікує відкриті дані про проекти відновлення громад у режимі реального часу, дотримуючися найвищих стандартів прозорості та підзвітності. Будь-хто, незалежно від місця розташування, може відстежувати результативність реалізації проектів, використовувати цю інформацію для зменшення ризиків, створення точних звітів і підвищення загальної ефективності проектів.

Цифрова екосистема DREAM технічно сприяє виконанню Постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2022 року №1286 щодо реалізації експериментального проекту із створення, впровадження та забезпечення функціонування Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури [20].

Метою реалізації експериментального проекту є:

- запровадження уніфікованого підходу до управління процесом відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури;
- застосування комплексного планування для організації робіт з відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури;
- планування фінансування робіт з відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури;
- моніторинг процесу відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури;
- контроль за виконанням робіт з відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури, а також за використанням фінансових ресурсів;
- забезпечення доступу до актуальної інформації про процес відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури для всіх користувачів інформаційно-аналітичної системи, забезпечуючи прозорість і своєчасність даних

Власником Єдиної цифрової системи є держава в особі Мінінфраструктури, яке є держателем Єдиної цифрової системи. Технічним адміністратором Єдиної цифрової системи виступає Агентство відновлення.

Користувачі Єдиної цифрової системи забезпечують внесення інформації про загальні та технічні характеристики об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури, їх ідентифікацію, стан підготовки, реалізації та мо-

ніторинг проектів з відновлення та/або відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури до Єдиної цифрової системи відповідно до Інструкції [19]. Доступ до Єдиної цифрової системи надається користувачам на безоплатній основі.

Фінансування заходів з реалізації експериментального проекту здійснюється за рахунок міжнародної технічної допомоги, яка може бути поворотною або безповоротною, наданою міжнародними організаціями в рамках програм допомоги та грантів Європейського Союзу, урядами іноземних держав, міжнародними організаціями, донорськими установами, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством.

Цифрова екосистема DREAM включає в себе важливі прикладні цифрові платформи, такі як:

- Освітня платформа DREAM Academy забезпечує навчально-методичну підтримку користувачів екосистеми DREAM у сфері управління інвестиційними проектами, надаючи доступ до навчальних матеріалів і ресурсів;
- Комплексний аналітичний інструмент дозволяє досліджувати дані з екосистеми DREAM у режимі реального часу за різними критеріями. Цей інструмент доступний всім відвідувачам порталу і надає можливість відслідковувати показники ефективності, переглядати щоденні звіти за секторами, громадами, фінансовими програмами та іншими аспектами.

Тож розвиток цифрової економіки та впровадження інновацій мають стати пріоритетом для регіонів України. Це включає розробку і власних інновацій, адаптованих до місцевих умов, для забезпечення економічного зростання та соціального прогресу. Особливу увагу слід приділити посиленню значення публічного управління шляхом розповсюдження цифрових екосистем та цифрових платформ. Впровадження цих технологій дозволить підвищити прозорість і ефективність управлінських процесів, спростити доступ громадян до державних послуг, а також сприятиме розвитку відкритих даних та залученню громадськості до прийняття рішень. Такі екосистеми та платформи можуть стати інструментом для взаємодії держави, бізнесу та громадян, що забезпечить більш активну участь суспільства в управлінні та підвищить довіру до державних інституцій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Державна регіональна політика України має бути спрямована на підвищення якості життя населення, дбайливого використання всіх ресурсів регіону, вдосконалення структури матеріального виробництва та оздоровлення навколишнього середовища, стимулювання інновацій та впровадження нових технологій. Така система орієнтована передбачає активізацію процесу цифровізації регіональної економіки, що ґрунтується на використанні передових інноваційних технологій, що проникають через всі етапи бізнес-процесів, досягненнях традиційних наукоємних і інтелектуальних секторів, а також сучасному досвіду регіональних компаній, що активно впроваджують інноваційні продукти та послуги. Перехід основних і допоміжних бізнес-процесів до цифрового простору, навчання персоналу цифровим навичкам роботи в інформаційно-телекомунікаційній мережі Інтернет, переорієнтація трудового процесу з матеріально-технічних факторів на люд-

ські є початковими умовами для успішної цифрової трансформації регіональної економіки.

Базовими елементами концепції цифрової економіки вже стала інфраструктура електронного бізнесу, що складається з галузей народного господарства, спеціалізованих на виробництві комп'ютерного обладнання, систем телекомунікацій і засобів зв'язку, програмного забезпечення та програмних продуктів, а також сукупність бізнес-процесів і послуг, котрі забезпечують функціонування електронного бізнесу та електронної купівлі-продажу товарів і послуг за допомогою цифрових платформ в мережі Інтернет.

За умов поширення цифрових трансформацій особливого значення набуває низка факторів як соціальної, так і економічної підсистем. До соціальної підсистеми слід відносити людський капітал, кількість організацій соціальної інфраструктури (закладів охорони здоров'я, освіти, соціального захисту, культури тощо), кількість учнів та студентів, кількість пенсіонерів та непрацевдатних. Економічна підсистема регіональної економіки включає комерційні підприємства і організації, виробничо-господарські комплекси на території регіону, що формують економічну базу розвитку регіону.

Пріоритетними напрямками регулювання цифрової трансформації регіональної економіки з боку держави має стати забезпечення прав споживачів, організація комплексу заходів кібербезпеки та сприяння поширенню онлайн-торгівлі. Ці сфери відіграють ключову роль у розвитку бізнес-можливостей для представників бізнес-спільноти регіону і захисті публічних інтересів, виступаючи мультиплікаторами для посилення економічної активності та інвестиційної привабливості регіонів.

Використання цифрових платформ може забезпечити численні переваги, зокрема: стимулювання впровадження інновацій, підвищення продуктивності, створення нових споживчих цінностей, розширення ринкових можливостей, зменшення трансакційних витрат, покращення комунікацій, а також підвищення загального добробуту та якості життя населення. На регіональному рівні це може сприяти оптимізації ресурсного управління, розвитку місцевих економік, підвищенню конкурентоспроможності регіонів і забезпеченню більш ефективного виконання державних програм та ініціатив.

Показано, що застосування цифрової екосистеми має особливе значення для публічного управління, оскільки дозволяє створювати різноманітні стимули для підтримки соціально-економічного розвитку регіону. Для залучення учасників до цифрової екосистеми необхідно розробити відповідні стимули. Така участь може не лише сприяти зростанню фінансових результатів, але й укріплювати конкурентні переваги, підвищувати позиції бренду та репутацію організації, а також покращувати стійкість, продуктивність і ефективність, забезпечуючи інші нефінансові вигоди. Взаємодія з різними цифровими платформами розширює межі функціонування підприємств і організацій, спонукаючи їх шукати нові можливості та використовувати їх поза межами традиційних сфер діяльності. Це формує новий рівень створення і надання цінності споживачам і підвищує ефективність роботи органів місцевого самоврядування.

Участь споживачів цифрових ресурсів у регіональній цифровій екосистемі дозволяє не лише економити гроші та час на придбання необхідних товарів і послуг без посередників, але й здобувати нові знання та компетенції, підвищувати свій статус і самооцінку. Це також сприяє відчуттю соціальної значущості та причетності до глобальної мережі взаємодій між людьми, організаціями та органами публічної влади.

Процес конверсії цифрових бізнес-платформ в єдину регіональну цифрову екосистему може включати наступні заходи:

- переосмислення бізнес-стратегії для господарюючих суб'єктів у контексті трансформації джерел створення та кінцевих цінностей для споживачів, з урахуванням потреб і вимог публічного управління;

- розвиток цифрової інфраструктури шляхом уточнення архітектури даних, що використовуються в діяльності підприємств та організацій, включаючи стандарти, визначені державними органами;

- вдосконалення процесу взаємодії з клієнтами через комплексну перебудову всіх бізнес-процесів, пов'язаних з обслуговуванням клієнтів на всіх етапах взаємовідносин, з урахуванням рекомендацій і регуляцій публічного управління;

- визначення і підтримка параметрів кібербезпеки технологічної системи на основі оновлення стандартів безпеки та уточнення юридичних питань, що стосуються конфіденційності, розподілу прибутку та захисту прав на інтелектуальну власність, відповідно до державних вимог;

- організація відкритих систем взаємодії з зовнішнім середовищем, що передбачає інтеграцію з публічними платформами і забезпечення прозорості у діяльності;

- інвестування в інновації через зміну кадрової та фінансової політики для досягнення стратегічних вигод, з урахуванням державних програм підтримки та стимулювання інновацій.

Надзвичайно цінним для України є досвід Китаю відносно розвитку регіональних цифрових екосистем, оскільки він ілюструє ефективні стратегії інтеграції інновацій і технологій, спрямованих на підвищення стійкості та конкурентоспроможності регіонів. Це також підкреслює необхідність здійснення системних реформ у сфері організації економічної системи та державного регулювання економіки. Такі реформи є ключовими для забезпечення соціально-економічного розвитку та для успішної адаптації і розвитку цифрових ініціатив в українських регіонах.

Перспективи подальших досліджень у сфері цифровізації регіональної економіки як підходу публічного управління для стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів України можуть зосереджуватися на кількох ключових аспектах. По-перше, важливо оцінити ефективність інтеграції цифрових платформ у структуру публічного управління для підвищення оперативності та прозорості державних послуг. По-друге, необхідно детально вивчити міжнародний досвід застосування цифрових регіональних екосистем як фактора, що впливає на економічну активність і інноваційний потенціал регіонів, а також визначити механізми, які сприяють їх успішній адаптації та розвитку. По-

третє, слід зосередитися на аналізі ролі державного регулювання у створенні сприятливого середовища для цифровізації, що включає розробку економічної політики, яка стимулює інвестиції в цифрову інфраструктуру та підтримку інновацій. По-четверте, необхідно дослідити форми взаємодії між публічними органами влади, приватним сектором і громадськістю в контексті реалізації цифрових технологій для забезпечення ефективного і справедливого соціально-економічного розвитку регіонів України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Биркович Т.І., Биркович В.І., Кабанець О.С. Механізми публічного управління у сфері цифрових трансформацій. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1488>.
2. Вишневський О.С. Цифрова платформізація процесу стратегування розвитку національної економіки / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2021. 449 с.
3. Дацій Н.В. Інвестиційна безпека інноваційного розвитку економіки. Інноваційно-інвестиційна і технологічна безпека трансформації регіональних економічних систем: монографія / за наук. ред. М.А. Хвесика. Київ: Наукова думка, 2013. С.177-236.
4. Державна регіональна політика України : особливості та стратегічні пріоритети : монографія / за ред. З. С. Варналія. Київ: НІСД, 2007. 820 с.
5. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. / за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с. Жаліло, Я. А. (Ред.). (2020). Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні. (Наук. доп.). Київ: НІСД. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-09/decentralizatsiya-i-formuvannya-polityky-regionalnogo-rozvytku-v-ukraini_0.pdf.
6. Дороховський О. М., Радзієвський О. І. Особливості стимулювання соціально-економічного розвитку регіонів. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. URL: <http://www.econotom.nayka.com.ua/?op=1&z=7337> (дата звернення: 17.05.2024). DOI: [10.32702/2307-2105-2019.2.16](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.2.16).
7. Дунаєв І. В. & Коваленко М. М. Нові траєкторії регулювання інформаційних платформ і платформної економіки заради суспільного блага. Актуальні проблеми державного управління. 2022. № 2 (61). С. 6–24. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-2-01>.
8. Дунаєв І. В., Орлов О. В. Національне правове регулювання цифрової економіки і інформаційних платформ. Актуальні проблеми державного управління. 2023. № 1 (62). С. 6–21. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2023-1-01>.
9. Дунаєв І., Кудь А., Латинін М., Косенко А., Косенко В., Кобзєв І. (2021). Удосконалення методів оцінки результатів цифровізації публічних корпорацій. *Східно-Європейський журнал підприємницьких технологій*, 6 (13-114), 17-28. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.248122>.
10. Єпіфанов А. О., Сало І. В. Регіональна економіка: навчальний посібник. Київ: «Наукова думка», 1999. 344 с.
11. Качний О. С. Шляхи вдосконалення системи планування соціально-економічного розвитку регіонів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 4. С. 109–111.
12. Коваленко М., Сікало М. Вплив цифрової економіки на трансформацію суспільних відносин. Теорія та практика державного управління, 2023. № 2 (77), С. 83-108. DOI: <https://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-2-06>.

13. Конституція України. Відомості Верховної Ради (ВВР). 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

14. Латинін М. А. Теоретичні основи державного управління регіональним розвитком. Державне управління. 2018. № 1. С. 57–66. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/11/7>.

15. Маматова Т. В., Чикаренко І. А. Сталий розвиток територій і громад в Україні: можливості застосування міжнародних стандартів ISO. Міжнародні економічні відносини. Сталий розвиток України в умовах глобалізації та Європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. ФЕНІКС-2023 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 19 грудня 2023 р. / ред. кол.: Є. І. Сокол [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», ННІ економіки, менеджменту та міжнар. бізнесу. Харків : НТУ «ХПІ», 2023. С. 138-143. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/73855>.

16. Основи регіонального управління в Україні : підручник / за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2012. 576 с.

17. Пігарєв Ю., Костенюк Н. Діджиталізація публічного управління як чинник цифрової трансформації України. Актуальні проблеми державного управління. 2021. №2(83) С. 92-96. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/237257>.

18. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 5 лютого 2015 року № 156-VIII. Дата оновлення: 27.06.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> (Дата звернення 17.05.2024 р.).

19. Про затвердження Інструкції користувача Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури. Наказ від 27 грудня 2023 року N Н-583 Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FN080752>.

20. Про реалізацію експериментального проекту із створення, впровадження та забезпечення функціонування Єдиної цифрової інтегрованої інформаційно-аналітичної системи управління процесом відбудови об'єктів нерухомого майна, будівництва та інфраструктури : Постанова КМУ від 15 листопада 2022 р. № 1286. Дата оновлення: 05.05.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1286-2022-%D0%BF#Text> (Дата звернення 17.05.2024 р.).

21. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні / С.О.Біла, та ін. К.: НІСД, 2013. 54 с.

22. Хомишин І. Напрями цифрової трансформації у публічній сфері: правові основи. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: «Юридичні науки». 2022. №3(35). С. 233-239 DOI: <https://doi.org/10.23939/law2022.35.233>.

23. Цифрова екосистема для підзвітного управління відновленням: DREAM URC. URL: <https://dream.gov.ua/ua>.

24. Chae, B.K. A General framework for studying the evolution of the digital innovation ecosystem: The case of big data. *Int. J. Inf. Manag.* 2019, 45, 83–94. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/13/10477>

25. Chen, H.; Cai, S. Research on Evaluation and Influencing Factors of Regional Digital Innovation Ecosystem. Resilience—Empirical Research Based on Panel Data of 30 Provinces and Cities in China. *Sustainability*. 2023, 15, 10477. DOI: <https://doi.org/10.3390/su151310477>.

26. Easterly W. (2003), Can Foreign Aid Buy Growth? *Journal of Economic Perspectives*. 17(3), P. 23–48.

27. Gavkalova N., Avedyan L., Akimov O., Akimova L., Belyavtseva V. The effectiveness of the development of territories in the state regional system politicians, Financial and Credit Activity. *Problems of Theory and Practice*, vol. 4, no. 51, 2023, pp. 333-344. DOI: 10.55643/fcaptp.4.51.2023.4116.
28. Greenwood, Daphne T.; Holt, Richard P. F. Local Economic Development in the 21st Century. Armonk and London: M. E. Sharpe, 2010. P. 3–4.
29. Jaffee D. Levels of Socio-economic Development Theory. Westport and London: Praeger, 1998. 3 p.
30. Ke Rong, Y. Lin, J. Yu, Y. Zhang and A. Radziwon Exploring regional innovation ecosystems: an empirical study in China. *Industry and Innovation*, 2021, vol. 28, issue 5, 545-569. DOI: <https://doi.org/10.1080/13662716.2020.1830042>.
31. Kovalenko M. Implementation of State Economic Policy under Corporatocracy: Financial and Credit Aspect / Mykola Kovalenko, Dmytro Ziuz, Olena Smihunova, Natalija Bondar, Halina Omelchenko. *Public Policy and Administration*. 2020. №3. – P. 36–47. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=903511>.
32. Moyer K., Burton B. Three Styles of Digital Business Platforms. Gartner Research. URL: <https://www.gartner.com/en>
33. Perroux François. *The Quarterly Journal of Economics*, Volume 64, Issue 1, February 1950, P. 89–104. URL: <https://doi.org/10.2307/1881960>.
34. Schuh G., Anderl R., Gausemeier J., Ten Hompel M., Wahlster W. Industrie 4.0 Maturity index. Munich: Herbert Utz Verlag, 2017. 60 p.
35. Schumpeter J. & Backhaus U. The Theory of Economic Development. In Joseph Alois Schumpeter. 2003. 61–116. DOI: [10.1007/0-306-48082-4_3](https://doi.org/10.1007/0-306-48082-4_3).
36. Society at a Glance 2024 : OECD Social Indicators. URL: https://www.oecd.org/en/publications/society-at-a-glance-2024_918d8db3-en.html.
37. Stolterman E., Croon Fors A. Information systems research: relevant theory and informed practice. Springe. 2004. 689 p.
38. Todaro M., Smith S. «Economic Development» (11th ed.). Archived from the original on 2018-06-23. Retrieved 2012-03-30., Pearson Education and Addison-Wesley (2011).
39. Wallerstein Immanuel. Underdevelopment and Its Remedies,” in S.C. Chew & R.A. Denmark, eds., The Underdevelopment of Development. Thousand Oaks, CA: Sage, 1996, 361 p.

Стаття надійшла до редакції 18.05.2024

Стаття рекомендована до друку 20.05.2024

Mykola Kovalenko, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of Economic Policy and Management Department, Education and Research Institute of Public Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-2845-6993> e-mail: kovnn1@i.ua

Roman Sobol, Ph.D of Science of Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Public Policy Department, Education and Research Institute of Public Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3176-3807> e-mail: sobol_roma@ukr.net

Коваленко М. М., Соболь Р. Г., Ваніна Я. А., Берлізова В. А., Соболь М. Р. Цифровізація регіональної економіки як підхід публічного управління в стимулюванні соціально-економічного розвитку регіонів України

Yana Vanina, PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of Economic Policy and Management Department, Education and Research Institute of Public Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-3587-4886> e-mail: yanuska_isai@ukr.net

Viktoriiia Berlizova, PhD in Public Administration, senior lecturer of the Economic Policy and Management Department, Education and Research Institute of Public Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University, 4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-0839-1291> e-mail: tchernjatina@ukr.net

Mariia Sobol, 2nd year student of the Faculty of Economics of Taras Shevchenko National University of Kyiv, st. Volodymyrska, 60, Kyiv, 01033, Ukraine
ORCID ID: <http://orcid.org/0009-0001-3584-4380> e-mail: maresobol@gmail.com

DIGITALIZATION OF REGIONAL ECONOMY AS A PUBLIC ADMINISTRATION APPROACH IN STIMULATING SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT REGIONAL OF UKRAINE

Abstract. The relevance of this study is determined by the need to form effective regional policy capable of ensuring balanced socio-economic development of the regions of Ukraine based on innovative-investment reproduction in the context of the fourth industrial revolution, increasing competition between territories, political instability, and social tension, as well as growing external and internal economic, social, military, environmental, and other threats and challenges.

A primary factor in the substantive content of public administration of regional development is the change in the goal-setting of territorial development and the principles of distributing economic resources among regions.

State regional policy of Ukraine should be aimed at improving the quality of life of the population, careful use of all regional resources, improving the structure of material production, and environmental improvement, stimulating innovation, and implementing new technologies. This system of guidelines implies the activation of the process of digitalization of the regional economy, which is based on the use of advanced innovative technologies permeating all stages of business processes, achievements of traditional science-intensive and intellectual sectors, as well as the modern experience of regional companies actively implementing innovative products and services. The transition of primary and supporting business processes to the digital space, training personnel in digital skills for working in the Internet information and telecommunication network, and shifting the labor process from material-technical factors to human ones are initial conditions for the successful digital transformation of the regional economy.

For Ukraine, there is an increasing need to develop the national economy by creating state enterprises that will effectively operate in both domestic and external markets. Such economic entities should become “locomotives” and “growth points” of the national economy, generating impulses and creating a multiplier effect to increase the economic activity of the private sector, development of high-tech industries, innovations, and more. This approach is closely linked to the state regional policy aimed at balanced regional development, particularly through supporting key enterprises that can become the foundation for economic growth in the regions. An important aspect of this policy is ensuring equal opportunities for regional development and reducing disparities between them.

The processes of digital transformation open up new opportunities for the development of both state and private enterprises, which can contribute to the activation of economic activity in the regions. In particular, digitalization allows for the optimization of management processes, easier access to markets and resources, as well as fostering innovation. Priority areas for regulating digital transformation of the regional economy by the state should include ensuring consumer rights, organizing a set of cybersecurity measures, and promoting online trade. These areas play a key role in developing business opportunities for representatives of the regional business community and protecting public interests, acting as multipliers to enhance economic activity and investment appeal of the regions.

The use of digital platforms can provide numerous advantages, including: stimulating innovation adoption, increasing productivity, creating new consumer values, expanding market opportunities, reducing transaction costs, improving communication, and enhancing overall well-being and quality of life. At the regional level, this can contribute to optimizing resource management, developing local economies, enhancing regional competitiveness, and ensuring more effective implementation of state programs and initiatives.

It is shown that the application of a digital ecosystem is of particular importance for public administration, as it allows for the creation of various incentives to support socio-economic development of the region. To attract participants to the digital ecosystem, appropriate incentives need to be developed. Such participation can not only contribute to financial results growth but also strengthen competitive advantages, enhance brand positions and organizational reputation, and improve resilience, productivity, and effectiveness, providing other non-financial benefits. Interaction with various digital platforms expands the boundaries of enterprises and operations of organizations, encouraging them to seek and utilize new opportunities beyond traditional areas of activity. This forms a new level of creating and providing value to consumers and improves the efficiency of local self-government bodies.

Consumer participation in the regional digital ecosystem allows not only saving money and time on acquiring necessary goods and services without intermediaries but also gaining new knowledge and competencies, enhancing status and self-esteem. It also contributes to a sense of social significance and belonging to the global network of interactions between people, organizations, and public authorities.

Measures for organizing the conversion of digital business platforms into a unified regional digital ecosystem have been developed.

The experience of China regarding the development of regional digital ecosystems is extremely valuable for Ukraine, as it illustrates effective strategies for integrating innovations and technologies aimed at increasing the resilience and competitiveness of regions. It also highlights the need for systemic reforms in organizing the economic system and state economic regulation. Such reforms are key to ensuring socio-economic development and for the successful adaptation and development of digital initiatives in Ukrainian regions.

Keywords: *public administration, sustainable development, state regional policy, digitalization, digital platform, digital ecosystem, state enterprises, regional development programs.*

In cites: Kovalenko, M. M., Sobol, R. G., Vanina, Ya. A., Berlizova, V. A., & Sobol, M. R. (2024). Digitalization of Regional Economy as a Public Administration Approach in Stimulating Socio-Economic Development Regional of Ukraine. *Theory and Practice of Public Administration*, 1 (78), 70–99. <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2024-1-05> [in Ukrainian].

REFERENCES:

1. Birkovych, T. I., Birkovych, V. I., & Kabanets, O. S. (2019). Public administration mechanisms in the field of digital transformations. *Public Administration: Improvement and Development*, 9. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1488> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024)
2. Vyshnevskiy, O. S. (2021). Digital platformization of the process of strategizing the development of the national economy. Kyiv: National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of Industrial Economics [in Ukrainian].
3. Datsii, N. V. (2013). Investment security of innovative economic development. In M. A. Khvesyuk (Ed.), *Innovation-Investment and Technological Security of Regional Economic Systems Transformation: A Monograph*. Kyiv: Naukova Dumka, 177-236 [in Ukrainian].
4. Varnalii, Z. S. (Ed.). (2007). State regional policy of Ukraine: Features and strategic priorities. Kyiv: NISD [in Ukrainian].
5. Zhalilo, Y. A. (Ed.). (2020). Decentralization and the formation of regional development policy in Ukraine. Kyiv: NISD. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-09/decentralizatsiya-i-formuvannya-polityky-regionalnogo-rozvytku-v-ukraini_0.pdf [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
6. Dorokhovskiy, O. M., & Radziievskiy, O. I. (2019). Features of stimulating socio-ecological-economic development of regions. *Efficient Economy*, 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7337>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.2.16 [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
7. Dunaiev, I. V., & Kovalenko, M. M. (2022). New trajectories for regulating information platforms and platform economies for public good. *Actual Problems of Public Administration*, 2(61), 6-24. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2022-2-01> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
8. Dunaiev, I. V., & Orlov, O. V. (2023). National legal regulation of the digital economy and information platforms. *Actual Problems of Public Administration*, 1 (62), 6-21. DOI: <https://doi.org/10.26565/1684-8489-2023-1-01> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
9. Dunaiev, I., Kud, A., Latynin, M., Kosenko, A., Kosenko, V., & Kobzev, I. (2021). Improving methods for assessing the results of digitization of public corporations. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, 6 (13-114), 17-28. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2021.248122> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
10. Yepifanov, A. O., & Salo, I. V. (1999). Regional economics: A textbook. Kyiv: Naukova Dumka [in Ukrainian].
11. Kachnyi, O. S. (2018). Ways to improve the planning system of socio-economic development of regions. *Investments: Practice and Experience*, 4, 109-111 [in Ukrainian].
12. Kovalenko, M., & Sikalo, M. (2023). The impact of the digital economy on the transformation of social relations. *Theory and Practice of Public Administration*, 2 (77), 83-108. DOI: <https://doi.org/10.26565/1727-6667-2023-2-06> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
13. Constitution of Ukraine (1996). Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine, 30, Article 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
14. Latynin, M. A. (2018). Theoretical foundations of public administration of regional development. *Scientific Bulletin: Public Administration*, 1, 57-66. URL: <https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/11/7> [in Ukrainian].
15. Mamatova, T. V., & Chikarenko, I. A. (2023). Sustainable development of territories and communities in Ukraine: Opportunities for applying international ISO standards. *International economic relations: sustainable development of Ukraine in the context of globalization and European economic integration: problems, prospects, efficiency* (pp. 138-143). URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/73855> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).

16. Vakulenko, V. M., & Orlaty, M. K. (Eds.). (2012). *Fundamentals of regional governance in Ukraine: A textbook*. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
17. Piharev, Y., & Kosteniuk, N. (2021). Digitalization of public administration as a factor in the digital transformation of Ukraine. *Actual Problems of Public Administration*, 2 (83), 92-96. URL: <http://uran.oridu.odessa.ua/article/view/237257> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
18. On the Principles of State Regional Policy: Law of Ukraine No. 156-VIII. (2015). Updated on June 27, 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19#Text> [in Ukrainian] (accessed 21.05.2024).
19. On the Approval of the User Manual of the Unified Digital Integrated Information and Analytical System for Managing the Reconstruction Process of Real Estate, Construction, and Infrastructure Objects. Order of the State Agency for Restoration and Infrastructure Development of Ukraine No. H-583. (2023). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FN080752> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
20. On the Implementation of the Experimental Project for the Creation, Implementation, and Functioning of the Unified Digital Integrated Information and Analytical System for Managing the Reconstruction Process of Real Estate, Construction, and Infrastructure Objects: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1286. (2022). Updated on May 5, 2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1286-2022-%D0%BF#Text> (Accessed 20 June 2024) [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
21. Bila, S. O., et al. (2013). *Stimulating economic growth at the local level*. Kyiv: NISD [in Ukrainian].
22. Khomyshyn, I. (2022). Directions of digital transformation in the public sphere: Legal foundations. *Bulletin of the National University «Lviv Polytechnic», Series: Legal Sciences*, 3(35), 233-239. DOI: <https://doi.org/10.23939/law2022.35.233> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024)
23. Dream URC. (n.d.). Digital ecosystem for accountable reconstruction management. URL: <https://dream.gov.ua/ua> [in Ukrainian] (accessed 17.05.2024).
24. Chae, B. K. (2019). A general framework for studying the evolution of the digital innovation ecosystem: The case of big data. *International Journal of Information Management*, 45, 83-94. URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/13/10477> [in English] (accessed 17.05.2024).
25. Chen, H., & Cai, S. (2023). Research on evaluation and influencing factors of regional digital innovation ecosystem resilience—Empirical research based on panel data of 30 provinces and cities in China. *Sustainability*, 15(10), 10477. DOI: <https://doi.org/10.3390/su151310477> [in English] (accessed 17.05.2024).
26. Easterly, W. (2003). Can foreign aid buy growth? *Journal of Economic Perspectives*, 17(3), 23-48 [in English].
27. Gavkalova, N., Avedyan, L., Akimov, O., Akimova, L., & Belyavtseva, V. (2023). The effectiveness of the development of territories in the state regional system politicians. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 4(51), 333-344. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptive.4.51.2023.4116> [in English] (accessed 17.05.2024).
28. Greenwood, D. T., & Holt, R. P. F. (2010). *Local economic development in the 21st century*. Armonk and London: M. E. Sharpe [in English].
29. Jaffee, D. (1998). *Levels of socio-economic development theory*. Westport and London: Praeger [in English].
30. Ke, R., Lin, Y., Yu, Y., Zhang, Y., & Radziwon, A. (2021). Exploring regional innovation ecosystems: An empirical study in China. *Industry and Innovation*, 28(5), 545-569. DOI: <https://doi.org/10.1080/13662716.2020.1830042> (accessed 20 June 2024) [in English].

31. Kovalenko, M., Ziuz, D., Smihunova, O., Bondar, N., & Omelchenko, H. (2020). Implementation of state economic policy under corporatocracy: Financial and credit aspect. *Public Policy and Administration*, 3, 36–47. hURL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=903511> [in English] (accessed 17.05.2024).
32. Moyer, K., & Burton, B. (n.d.). Three styles of digital business platforms. Gartner Research. URL: <https://www.gartner.com/en> [in English] (accessed 17.05.2024).
33. Perroux, F. (1950). The quarterly journal of economics, 64(1), 89–104. DOI: <https://doi.org/10.2307/1881960> [in English] (accessed 17.05.2024).
34. Schuh, G., Anderl, R., Gausemeier, J., Ten Hompel, M., & Wahlster, W. (2017). Industrie 4.0 maturity index. Munich: Herbert Utz Verlag [in Germany].
35. Schumpeter, J., & Backhaus, U. (2003). The theory of economic development. In J. A. Schumpeter (Ed.), *The theory of economic development* (pp. 61–116). DOI: https://doi.org/10.1007/0-306-48082-4_3 [in English] (accessed 17.05.2024).
36. OECD (2024). Society at a glance 2024: OECD social indicators. URL: https://www.oecd.org/en/publications/society-at-a-glance-2024_918d8db3-en.html. [in English] (accessed 17.05.2024).
37. Stolterman, E., & Croon Fors, A. (2004). *Information systems research: Relevant theory and informed practice*. Springer [in English].
38. Todaro, M., & Smith, S. (2011). *Economic development* (11th ed.). Pearson Education and Addison-Wesley [in English].
39. Wallerstein, I. (1996). Underdevelopment and its remedies. In S. C. Chew & R. A. Denmark (Eds.), *The underdevelopment of development* (pp. 361). Thousand Oaks, CA: Sage [in English].

The article was received by the editors 18.05.2024

The article is recommended for printing 20.05.2024